

**ကုန်သွယ်မှုအပေါ်အခြေခံသည့်ငွေကြေးခဝါချမှု(TBML)နှင့်စပ်လျဉ်းသည့်
Strategic Analysis အစီရင်ခံစာ**

ငွေကြေးဆိုင်ရာစုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ (MFIU)

၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ

SR/001/2023

မာတိကာ

နောက်ခံသမိုင်း.....	၁
နိဒါန်း.....	၂
ရည်ရွယ်ချက်	၃
အသုံးပြုသည့်နည်းလမ်း (METHODOLOGIES).....	၃
အသုံးပြုသည့်သတင်းအချက်အလက်များ.....	၃
ကုန်သွယ်ရေးမူဝါဒများအပေါ်ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တားဆီးဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ	၄
ကုန်သွယ်ရေးမူဝါဒများကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်လေ့ရှိသည့် နည်းလမ်းများ(Typologies)	၈
ငွေကြေးခဝါချမှုဖြင့်စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုအခြေအနေ	၁၀
ကုန်သွယ်မှုအပေါ်အခြေခံသည့်ငွေကြေးခဝါချမှုနည်းပုံစံများ(TBML Typologies).....	၁၁
သုံးသပ်တင်ပြချက်	၁၃
နိဂုံး.....	၁၄
နောက်ဆက်တွဲ(က).....	၁၅
အတိုကောက်ဝေါဟာရများ (Abbreviation).....	၂၁

ငွေကြေးဆိုင်ရာစုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့
ကုန်သွယ်မှုကိုအခြေခံသည့်ငွေကြေးခဝါချမှု(TBML)နှင့်စပ်လျဉ်းသည့်
Strategic Analysis အစီရင်ခံစာ

အစီရင်ခံစာအမှတ်၊ SR/၀၀၁/ ၂၀၂၃

ရက်စွဲ၊ ၁ - ၈ - ၂၀၂၃.

အစီရင်ခံသည့်ကာလ၊ ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ

ဌာန၊ သုံးသပ်ရေးဌာနစု

နောက်ခံသမိုင်း

၁။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အရှေ့တောင်အာရှတွင် တည်ရှိပြီး အိမ်နီးချင်း(၅)နိုင်ငံတွင် စီးပွားရေး အင်အားကြီးနိုင်ငံများဖြစ်သည့် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့ ပါဝင်ပါသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံတွင် အိမ်နီးချင်း(၅)နိုင်ငံရှိပြီး ၎င်းနိုင်ငံများနှင့် ကုန်သွယ်မှုများ ရှိသည့်အပြင် ရှည်လျားသည့် ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းရှိသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံလည်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ့ပင်လယ် ကမ်းရိုးတန်းသည် မြောက်ဘက်အစွန်ဆုံး (ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနယ်စပ်)နတ်မြစ်ဝမှ တောင်ဘက်အစွန်ဆုံး (ထိုင်းနိုင်ငံ နယ်စပ်) ဘုရင့်နောင်အငူအထိ တည်ရှိပြီး ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်း ၇၁၃ ကီလိုမီတာ၊ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ၄၃၇ ကီလိုမီတာနှင့် တနင်္သာရီကမ်းရိုးတန်း ၁၀၇၈ ကီလိုမီတာဖြစ်ကာ စုစုပေါင်း ကမ်းရိုးတန်းအလျား အရှည် ၂၂၂၈ ကီလိုမီတာ (ရေမိုင်အားဖြင့် ၁၂၆၀ ကီလိုမီတာ) ရှည်လျားပါသည်။ ၎င်းကမ်းရိုးတန်း တစ်လျှောက်တွင် ကုန်သွယ်မှုဆိပ်ကမ်း (၁၀)ခု (ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းဧရိယာတွင် အတွင်းဆိပ်ကမ်း အဖြစ် ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းနှင့် အပြင်ဆိပ်ကမ်းအဖြစ် သီလဝါဆိပ်ကမ်းဟူ၍ နှစ်ခုရှိသည်) ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး၏ ကုန်သွယ်မှု ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် ရေကြောင်းကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းမှ ရရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းနှင့် သီလဝါဆိပ်ကမ်းများသာ နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်ရေး သင်္ဘောကြီးများ ဆိုက်ကပ်နိုင်ပြီး ကျန်ဆိပ်ကမ်းများသည် ပင်လယ်ရေကြောင်းလမ်းဖြင့် ကုန်သွယ်မှုဆောင်ရွက် နေသော်လည်း ပြည်တွင်းဆိပ်ကမ်းအဆင့်သာ ရှိပါသည်။

၂။ စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ၂၆-၅-၂၀၂၃ ရက်နေ့အထိ (၂၀၂၃-၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာနှစ်)ကုန်သွယ်မှုစာရင်းများနှင့် (၂၀၂၂-၂၀၂၃ ဘဏ္ဍာနှစ်) ကုန်သွယ်မှုနှိုင်းယှဉ်ချက် အရ^၁ ပို့ကုန်ပမာဏ (-၄၄၂.၂၉၀) ကျဆင်းခဲ့ပြီး သွင်းကုန်ပမာဏ (၃၇၉.၇၉၄) တိုးတက်ခဲ့ကာ စုစုပေါင်း ကုန်သွယ်မှုပမာဏ (-၄၄.၄၉၆)ပမာဏ လျော့ကျခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း ၂၀၂၃ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် ကုန်ဆုံးမည့် ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် GDP သည် ၃ ရာခိုင်နှုန်းခန့်တိုးတက်လာမည်ဟု ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ Myanmar Economic Monitor တွင် ခန့်မှန်းထားပါသည်။^၂

^၁ <https://www.commerce.gov.mm/en/dobt/border-trade-data>
^၂ <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/099134001292342538/p1791060704c4d0720a7ac0c3c23f1b5b90>

၃။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကုမ္ပဏီအမျိုးအစားအလိုက် ၁-၁၀-၂၀၂၁ ရက်နေ့မှ ၃၀-၉-၂၀၂၂ ရက်နေ့ အထိ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် ကုမ္ပဏီအရည်အတွက်စုစုပေါင်း (၁၁၉၂၈) ခု ရှိပြီး ကုမ္ပဏီအများစုမှာ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင် အများဆုံးတည်ရှိပါသည်။

နိဒါန်း

၄။ ငွေကြေးဆိုင်ရာအရေးယူဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့ (FATF)၏ ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့်အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှုတိုက်ဖျက်ရေးဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်စံနှုန်း(၄၀)^၃ပါ စာမျက်နှာ ၁၂၃၊ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်၌ ပါရှိသည့် ငွေကြေးခဝါချမှု၏မူလပြစ်မှုအမျိုးအစား ၂၁ မျိုးတွင် မှောင်ခိုသယ်ဆောင်မှု (အကောက်ခွန်၊ ယစ်မျိုးနှင့်အခွန်ဆိုင်ရာအမှုများအပါအဝင်) “Smuggling including in relation to customs and excise duties” ဟုဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုအပြင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့က ၃၀-၃-၂၀၁၅ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ်(၂၄/၂၀၁၅)ဖြင့် “အကောက်ခွန်၊ ယစ်မျိုးနှင့် အခွန်များဆိုင်ရာအပါအဝင် မှောင်ခိုမှုများ” အား ငွေကြေးခဝါချမှု တိုက်ဖျက်ရေးဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ပြစ်မှုများအဖြစ် ထုတ်ပြန်ကြော်ငြာသတ်မှတ်ထားပါသည်။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ကုန်သွယ်ရေးမူဝါဒများအပေါ်ချိုးဖောက်သည့် ပြစ်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ငွေကြေးဆိုင်ရာစုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့သို့ သံသယဖြစ်ဖွယ် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုသတင်းပို့ချက် (SARs)များ ပိုမိုပေးပို့မှုသာလျှင် ကုန်သွယ်မှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်ငွေကြေးခဝါချမှုများကို ပိုမိုထိရောက်စွာဖော်ထုတ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၅။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှေးကွေးသော်လည်း ပင်လယ်ရေကြောင်းကုန်သွယ်မှုတွင် အရေးပါသည့် မဟာဗျူဟာမြောက်တည်နေရာတွင် တည်ရှိနေပြီး နိုင်ငံတကာနှင့် ကုန်သွယ်ရာတွင် ပင်လယ်ရေကြောင်းကုန်သွယ်မှုကို အများဆုံးအသုံးပြုသဖြင့် ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ်အသုံးပြု၍ ငွေကြေးခဝါချမှုများ လုပ်ဆောင်လာနိုင်ပါသည်။

၆။ ကုန်သွယ်မှုကိုအခြေခံသည့်ငွေကြေးခဝါချမှု(TBML)၏ လျှို့ဝှက်တတ်သည့် သဘောသဘာဝနှင့် ၎င်း၏ တရားမဝင်ဆောင်ရွက်မှုများကို ဖော်ထုတ်ရန်နှင့် တိုင်းတာရန် ခက်ခဲမှုများသည် ကုန်သွယ်မှုကိုအခြေခံသည့်ငွေကြေးခဝါချမှု(TBML)၏ ပမာဏအတိအကျကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်ဖြစ်နေပါသည်။ ငွေကြေးဆိုင်ရာအရေးယူဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့(FATF)၏ အစီရင်ခံစာတွင်^၄ ကုန်သွယ်မှုကိုအခြေခံသည့်ငွေကြေးခဝါချမှု(TBML)ဆိုသည်မှာ ပြစ်မှုကျူးလွန် ရာမှရရှိသည့် ငွေကြေးနှင့် ပစ္စည်းများ၏ ဇစ်မြစ်ကို ဖုံးကွယ်ရန်နှင့် ငွေကြေးတန်ဖိုး လွှဲပြောင်းမှုများကို ဖုံးကွယ်နိုင်ရန်အတွက် ကုန်သွယ်မှုကဏ္ဍအတွင်းရှိ လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် သုံးချခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

^၃ <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Fatfrecommendations/Fatf-recommendations.html>

^၄ <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Methodsandtrends/Trade-basedmoneylaundering.html>

၇။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် ကုန်သွယ်မှုကိုအခြေခံသည့် ငွေကြေးခဝါချမှု(TBML)နှင့်ပတ်သက်သည့် နိုင်ငံတကာစာတမ်းများ၊ ငွေကြေးဆိုင်ရာအရေးယူဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့(FATF)က ထုတ်ပြန်သည့် Trade-Based Report ၂၀၀၆ နှင့် Trade-based Money Laundering: Trends and Development ၂၀၂၀ အစီရင်ခံစာများ၊ အာရှပစိဖိတ်ဒေသငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့(APG)မှ ထုတ်ပြန်သည့် အစီရင်ခံစာများကို လေ့လာ၍ ဘဏ်နှင့်ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ သတင်းပို့ချက်များ အပေါ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းမှရရှိသည့် ရလဒ်များ၊ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် သတင်းအချက်အလက် ဖလှယ်ခြင်းများမှရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များကို ပေါင်းစပ်စိစစ်ထားပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

၈။ ဤအစီရင်ခံစာသည် ငွေကြေးဆိုင်ရာစုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့(FIU)က ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည့် မဟာဗျူဟာမြောက်ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း၏ ရလဒ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကုန်သွယ်မှုကိုအခြေပြုသည့် ငွေကြေးခဝါချမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အသိပညာများကို မြှင့်တင်ပေးရန်နှင့် သတင်းပို့အဖွဲ့အစည်းများအား ကုန်သွယ်မှုကိုအခြေပြုသည့် ငွေကြေးခဝါချမှု ဆိုင်ရာညွှန်းကိန်းများ (Red Flags)များ၏ နောက်ဆုံးအခြေအနေများကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

အသုံးပြုသည့်နည်းလမ်း (METHODOLOGIES)

၉။ ဤအစီရင်ခံစာတွင် ကုန်သွယ်မှုကိုအခြေခံသည့် ငွေကြေးခဝါချမှုများ၏ ညွှန်းကိန်းများကို ဖော်ထုတ်ရာ၌ ငွေကြေးဆိုင်ရာစုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့(FIU)တွင် ထိန်းသိမ်းထားရှိသည့် Data based များ၊ STRs/SARs များအပေါ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းမှရရှိသည့် အချက်အလက်များ၊ ပြည်ပ FIU များမှ ဖြန့်ဝေလာသည့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အခြား FIU များထံ တောင်းခံမှုမှ ရရှိသည့် သတင်းအချက်အလက်များ၊ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနမှ ပေးပို့သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို စုစည်းအသုံးပြုထားပါသည်။

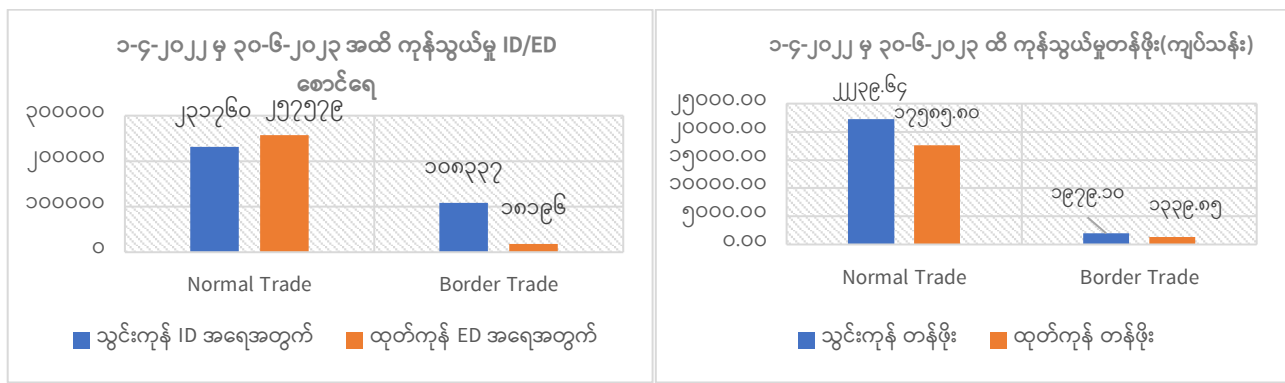
အသုံးပြုသည့်သတင်းအချက်အလက်များ

၁၀။ သံသယဖြစ်ဖွယ်လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုသတင်းပို့ချက်(STRs)။ ငွေကြေးဆိုင်ရာစုံစမ်း ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့(FIU)အနေဖြင့် ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှ ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ အထိ လက်ခံ ရရှိသည့် သံသယဖြစ်ဖွယ်လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှု(STRs)များအနက် ကုန်သွယ်မှုနှင့် တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ/ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ဆက်နွှယ်သည့် သံသယဖြစ်ဖွယ်လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှု သတင်းပို့ချက်(STRs) စုစုပေါင်း (၇၄၂)စောင် လက်ခံရရှိပါသည်။ ၎င်းတို့အနက် သံသယဖြစ်ဖွယ် လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှု သတင်းပို့ချက်(STRs) (၁၂)စောင်ခန့်အား ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းများဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

^၅ <https://www.fatf-gafi.org/en/publications/Methodsandtrends/Trade-basedmoneylaunderingtypologies.html>

၁၁။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနမှ ပေးပို့လာသည့် သတင်းအချက်အလက်များ။ ငွေကြေးဆိုင်ရာ စုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ (FIU) အနေဖြင့် ပြည်တွင်း/ပြည်ပသို့ စီးဝင်စီးထွက်သည့် ငွေကြေး ပမာဏကို သိရှိနိုင်ရန်အတွက် ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ မှ ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ အထိ အကောက်ခွန် ဦးစီးဌာန၏ ငွေသားကိုင်ဆောင်မှုကြော်ငြာလွှာ (Cash Declaration) များကို လေ့လာခဲ့ပါသည်။

၁၂။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနထံမှ ရရှိသည့်သတင်းအချက်အလက်များအရ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလမှ ဇွန်လ အထိ သွင်းကုန် ကုန်သွယ်မှုတန်ဖိုးမှာ Normal Trade တွင် ID (၂၃၁၇၆၀)စောင်နှင့် ကျပ်သန်း (၂၂၂၃၉.၆၄)သန်း၊ Border Trade တွင် ID (၁၀၈၃၃၇)စောင်နှင့် ကျပ်သန်း (၁၉၇၉.၁၀)သန်း ရှိပြီး ပို့ကုန် ကုန်သွယ်မှုတန်ဖိုးမှာ Normal Trade တွင် ID (၂၅၇၂၇၉)စောင်နှင့် ကျပ်သန်း (၁၇၅၈၅.၈၀)သန်း၊ Border Trade တွင် ID (၁၈၁၉၆)စောင်နှင့် ကျပ်သန်း (၁၃၃၉.၈၅)သန်း ရှိပါသည်။

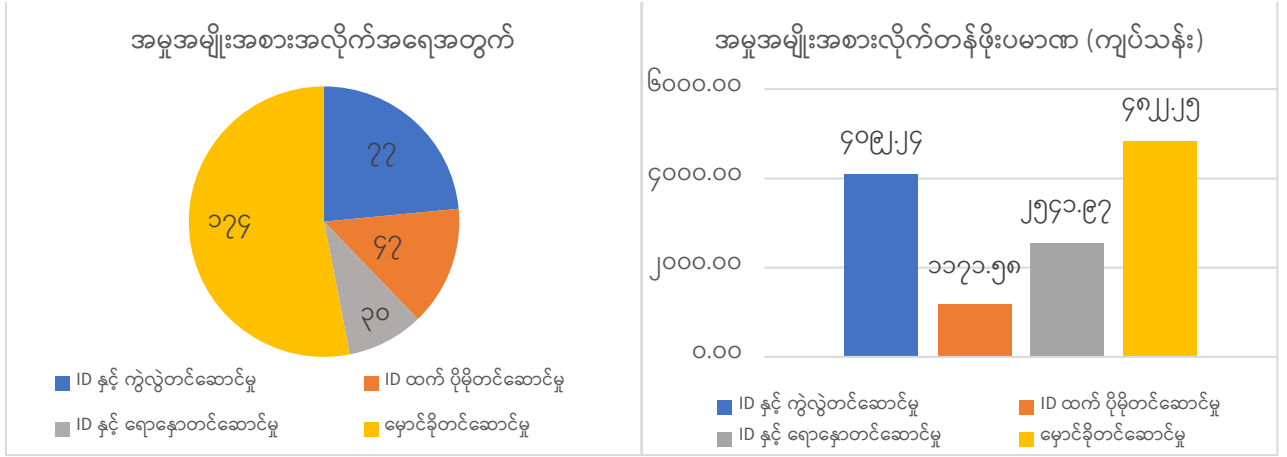
ပုံ(၁): ၁-၄-၂၀၂၂ မှ ၃၀-၆-၂၀၂၃ ထိ ကုန်သွယ်မှုပမာဏ

ကုန်သွယ်ရေးမူဝါဒများအပေါ်ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တားဆီးဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

၁၃။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် သွင်းကုန်ကြေငြာလွှာ (ID)နှင့် ကွဲလွဲတင်ဆောင်မှု၊ ID ထက်ပိုမိုတင်ဆောင်မှု၊ ID နှင့်ရောနှောတင်ဆောင်မှု၊ မှောင်ခိုသယ်ဆောင်မှု စသည့် ကုန်သွယ်ရေး မူဝါဒများအပေါ် ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်သည့် အမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အောက်ပါ စစ်ဆေးရေးစခန်း/ အဖွဲ့များဖြင့် တားဆီးစစ်ဆေးလျက်ရှိပါသည် -

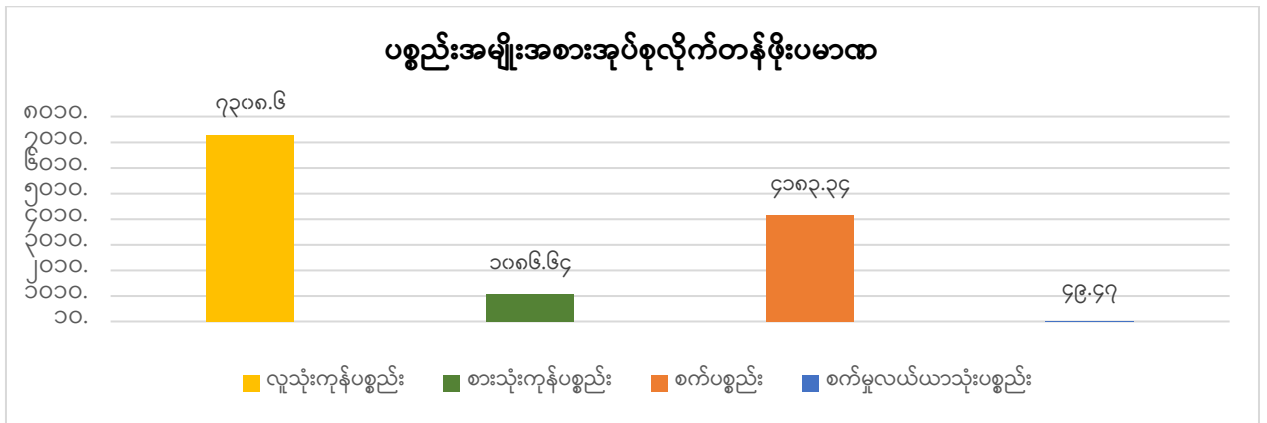
- (က) ဆိပ်ကမ်း၊ လေဆိပ်၊ ရေဆိပ်စစ်ဆေးရေးနေရာများ၊
- (ခ) အကောက်ခွန်မြို့နယ်ရုံး၊ OSS စခန်းနှင့် အမြဲတမ်းစစ်ဆေးရေးစခန်းများ၊
- (ဂ) လှုပ်ရှားစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ (Mobile Team)။

၁၄။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၏ ဆိပ်ကမ်း၊ လေဆိပ်၊ ရေဆိပ်များမှ တားဆီး/ဖမ်းဆီးရမိမှု။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၏ ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ဇွန်လအထိ ဆိပ်ကမ်း၊ လေဆိပ်၊ ရေဆိပ်များမှ တားဆီး/ဖမ်းဆီးမှုများရ ID နှင့် ကွဲလွဲတင်ဆောင်မှု စုစုပေါင်း (၇၇)မှုနှင့် တန်ဖိုး ပမာဏ ကျပ်သန်း (၄၀၉၂.၂၄)သန်းခန့်၊ ID ထက်ပိုမိုတင်ဆောင်မှု စုစုပေါင်း (၄၇)မှုနှင့် တန်ဖိုးပမာဏ ကျပ်သန်း (၁၁၇၁.၅၈) သန်းခန့်၊ ID နှင့် ရောနှောတင်ဆောင်မှု စုစုပေါင်း (၃၀)မှုနှင့် တန်ဖိုးပမာဏ ကျပ်သန်း (၂၅၄၁.၉၇) သန်းခန့်၊ မှောင်ခိုတင်ဆောင်မှု စုစုပေါင်း (၁၇၄)မှုနှင့် တန်ဖိုးပမာဏ ကျပ်သန်း (၄၈၂၂.၅၄)သန်းခန့်ရှိပါသည်။

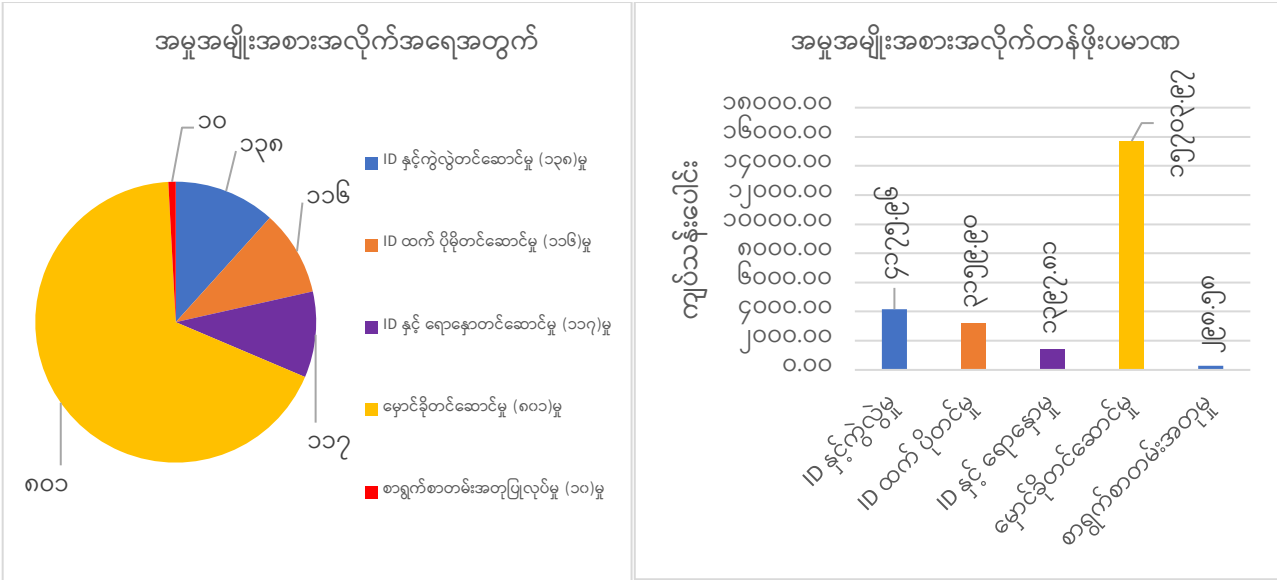
ပုံ(၂): ဆိပ်ကမ်း၊ လေဆိပ်၊ ရေဆိပ်များမှ တားဆီး/ဖမ်းဆီးရမိသည့် အမှုနှင့်ပမာဏများ

၁၅။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၏ ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ဇွန်လအထိ ဆိပ်ကမ်း၊ လေဆိပ်၊ ရေဆိပ်များမှ တားဆီး/ဖမ်းဆီးမှုများရ သိမ်းဆည်းရမိသည့် ပစ္စည်းအမျိုးအစားအုပ်စုအလိုက် တန်ဖိုးပမာဏများမှာ လူသုံးကုန်ပစ္စည်းတန်ဖိုး ကျပ်သန်း (၇၃၀၈.၆၀) သန်း၊ စားသုံးကုန်ပစ္စည်းတန်ဖိုး ကျပ်သန်း (၁၀၈၆.၆၆)သန်းခန့်၊ စက်ပစ္စည်းတန်ဖိုး ကျပ်သန်း(၄၁၈၃.၃၄)သန်းခန့်၊ စက်မှုလယ်ယာသုံးပစ္စည်းတန်ဖိုး ကျပ်သန်း(၄၉)သန်းခန့် စုစုပေါင်းပစ္စည်းတန်ဖိုး ကျပ်သန်းပေါင်း (၁၂၆၂၈.၀၆)သန်းခန့် ရှိပါသည်။

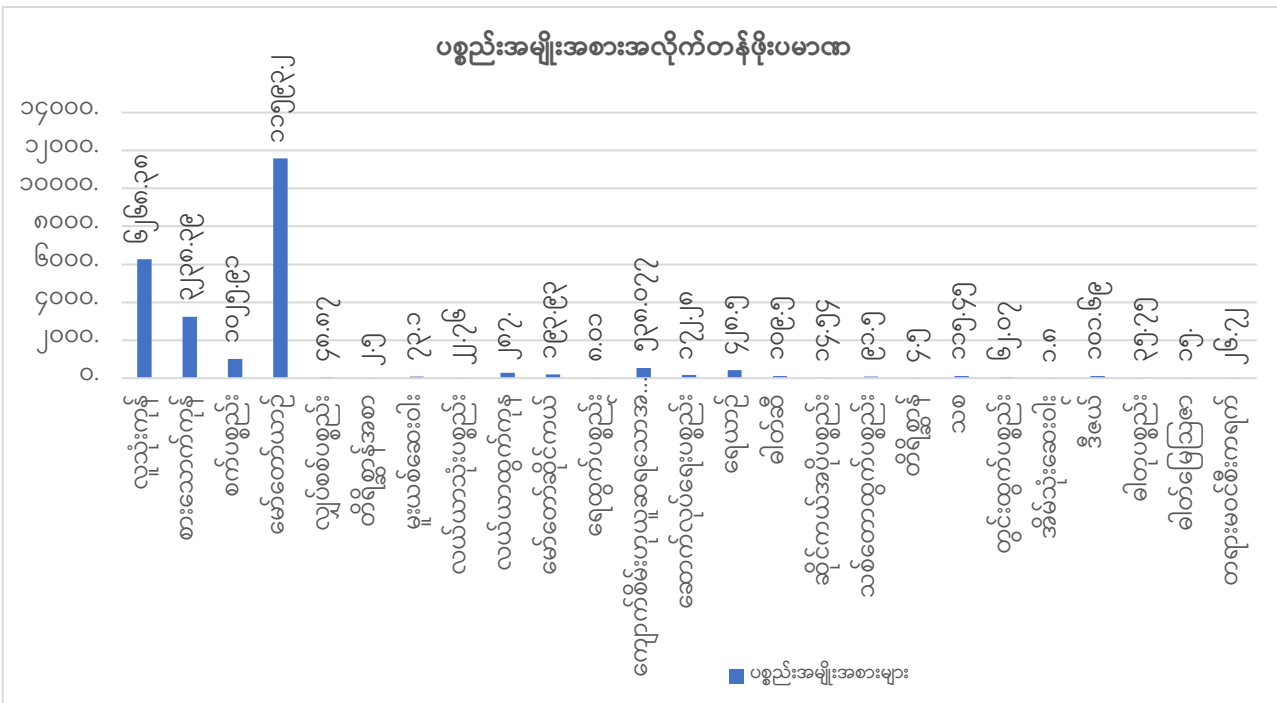
ပုံ(၃): ဆိပ်ကမ်း၊ လေဆိပ်၊ ရေဆိပ်များမှ တားဆီး/ဖမ်းဆီးရမိသည့် ပစ္စည်းအမျိုးအစားနှင့်တန်ဖိုးများ

၁၆။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၏ OSS စခန်းနှင့် အမြဲတမ်းစစ်ဆေးရေးစခန်းများမှ တားဆီး/ဖမ်းဆီးမှု။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၏ ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ဇွန်လအထိ OSS စခန်းနှင့် အမြဲတမ်းစစ်ဆေးရေးစခန်းများမှ တားဆီး/ဖမ်းဆီးမှုများရ ID နှင့် ကွဲလွဲတင်ဆောင်မှု စုစုပေါင်း (၁၃၈)မှုနှင့် တန်ဖိုး ပမာဏ ကျပ်သန်း (၄၁၇၅.၉၆)သန်းခန့်၊ ID ထက်ပိုမိုတင်ဆောင်မှု စုစုပေါင်း (၁၁၆)မှုနှင့် တန်ဖိုးပမာဏ ကျပ်သန်း (၃၁၅၉.၉၀)သန်းခန့်၊ ID နှင့် ရောနှောတင်ဆောင်မှု စုစုပေါင်း (၁၁၇)မှုနှင့် တန်ဖိုးပမာဏ ကျပ်သန်း(၁၃၉၇.၈၁)သန်းခန့်၊ မှောင်ခိုတင်ဆောင်မှု စုစုပေါင်း(၈၀၁)မှုနှင့် တန်ဖိုးပမာဏကျပ်သန်း(၁၅၇၀၃.၉၇)သန်းခန့်၊ စာရွက်စာတမ်းအတုပြုလုပ်မှု စုစုပေါင်း(၁၀)မှုနှင့် တန်ဖိုးပမာဏ ကျပ်သန်း (၂၉၈.၅၈)သန်းခန့်ရှိပါသည်။

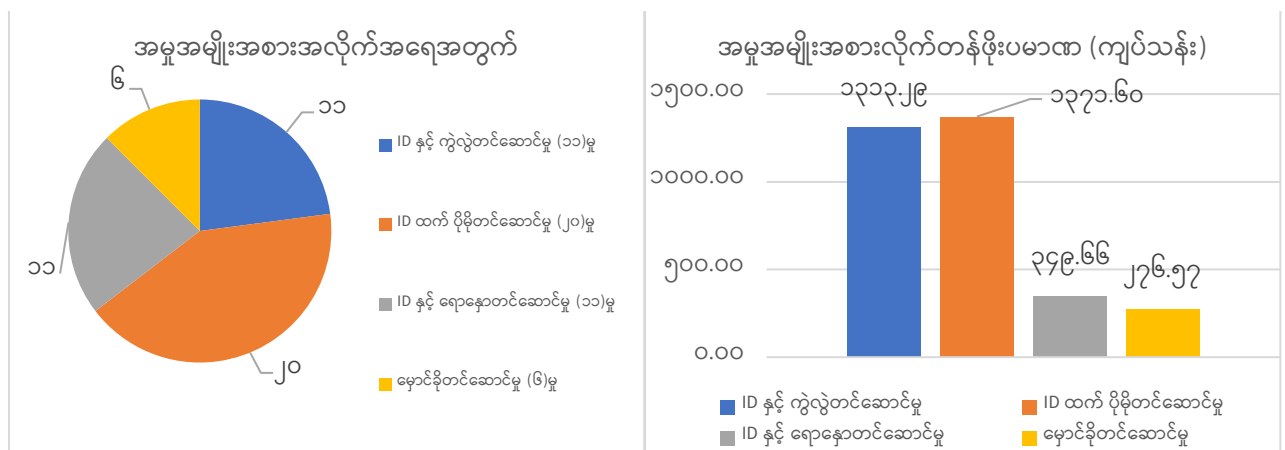
ပုံ(၄): OSS စခန်းနှင့် အမြဲတမ်းစစ်ဆေးရေးစခန်းများမှ တားဆီး/ဖမ်းဆီးမှုအရေအတွက်

၁၇။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၏ ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ဇွန်လအထိ OSS စခန်းနှင့် အမြဲတမ်းစစ်ဆေးရေးစခန်းများမှ သိမ်းဆည်းရမိသည့် ပစ္စည်းအမျိုးအစားအုပ်စုများမှာ လူသုံးကုန်ပစ္စည်း၊ စားသောက်ကုန်၊ စက်ပစ္စည်း၊ မော်တော်ယာဉ်၊ လျှပ်စစ်ပစ္စည်း၊ တိရိစ္ဆာန်အစာ၊ မူးယစ်ဆေးဝါး၊ လယ်ယာသုံးပစ္စည်း၊ လယ်ယာထွက်ကုန်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်၊ ရေထွက်ပစ္စည်း၊ ကျောက်စိမ်းဟုယူဆရသောအစိတ်အပိုင်းများ၊ ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်း၊ ရေယာဉ်၊ ဓါတ်ဆီ၊ ဆိုင်ကယ်အပိုပစ္စည်း၊ သစ်တောထွက်ပစ္စည်း၊ တိရိစ္ဆာန်၊ သစ်၊ တွင်းထွက်ပစ္စည်း၊ အိမ်သုံးဆေးဝါး၊ ဒီဇယ်၊ ဓါတုပစ္စည်း၊ ဓါတ်မြေဩဇာ၊ တရားမဝင်စီးကရက် စသည့် ပစ္စည်းအမျိုးအစား (၂၅) မျိုးမှ စုစုပေါင်းပစ္စည်းတန်ဖိုးကျပ်သန်းပေါင်း (၁၂၆၂၈.၀၆) သန်းခန့် ရှိပါသည်။

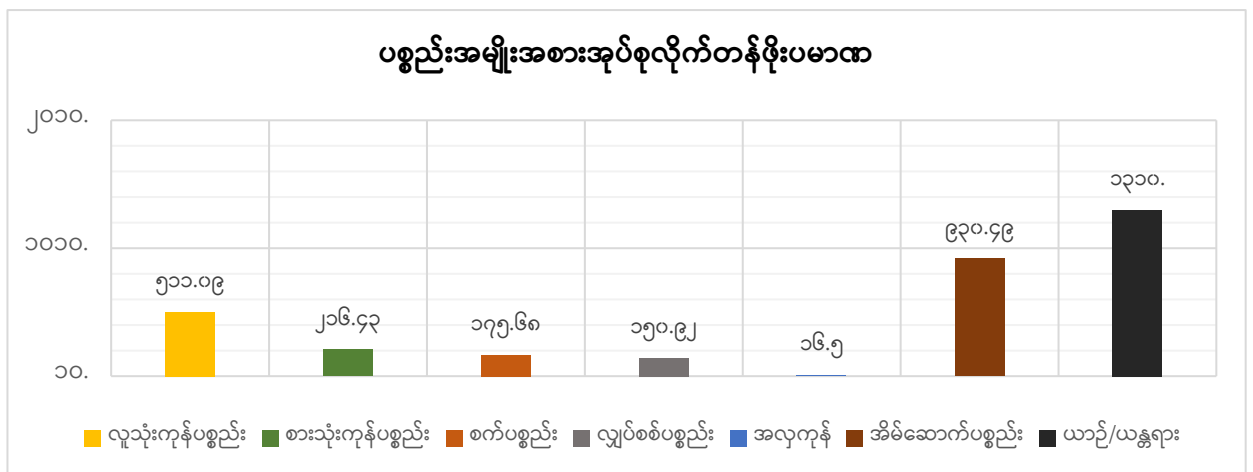
ပုံ(၅): OSS စခန်းနှင့် အမြဲတမ်းစစ်ဆေးရေးစခန်းများမှ သိမ်းဆည်းရမိသည့်ပစ္စည်းအမျိုးအစားများ

၁၈။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၏ လှုပ်ရှားစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ (Mobile Team) များ၏ တားဆီး/ဖမ်းဆီးရမိမှု။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၏ ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ဇွန်လအထိ လှုပ်ရှားစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ (Mobile Team) များ၏ တားဆီး/ဖမ်းဆီးမှုများအရ ID နှင့် ကွဲလွဲတင်ဆောင်မှု စုစုပေါင်း (၁၁) နှင့် တန်ဖိုးပမာဏကျပ်သန်း (၁၃၁၃.၂၉) သန်းခန့်၊ ID ထက်ပိုမိုတင်ဆောင်မှု စုစုပေါင်း (၂၀) နှင့် တန်ဖိုး ပမာဏ ကျပ်သန်း (၁၃၇၁.၆၀) သန်းခန့်၊ ID နှင့် ရောနှောတင်ဆောင်မှု စုစုပေါင်း (၁၁) နှင့် တန်ဖိုးပမာဏ ကျပ်သန်း (၂၃၄၉.၆၆) သန်းခန့်၊ မှောင်ခိုတင်ဆောင်မှု စုစုပေါင်း (၆) နှင့် တန်ဖိုးပမာဏ ကျပ်သန်း (၂၇၆.၅၇) သန်းခန့်ရှိပါသည်။

ပုံ(၆): လှုပ်ရှားစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ (Mobile Team) များမှ တားဆီး/ဖမ်းဆီးရမိသည့် အမှုနှင့်ပမာဏများ

၁၉။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၏ ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ဇွန်လအထိ လှုပ်ရှားစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ (Mobile Team) များ၏ တားဆီး/ဖမ်းဆီးမှုများရ သိမ်းဆည်းရမိသည့် လူသုံးကုန်ပစ္စည်း၊ စားသုံးကုန်ပစ္စည်း၊ စက်ပစ္စည်း၊ လျှပ်စစ်ပစ္စည်း၊ အလှကုန်၊ အိမ်ဆောက်ပစ္စည်း၊ ယာဉ်/ယန္တရား စသည့် ပစ္စည်းအမျိုးအစား စုစုပေါင်းတန်ဖိုး (၃၃၁၁.၁၄၇) သန်းခန့်ရှိပါသည်။

ပုံ(၇): Mobile Teams များမှ တားဆီး/ဖမ်းဆီးရမိသည့် ပစ္စည်းအမျိုးအစားနှင့်တန်ဖိုးများ

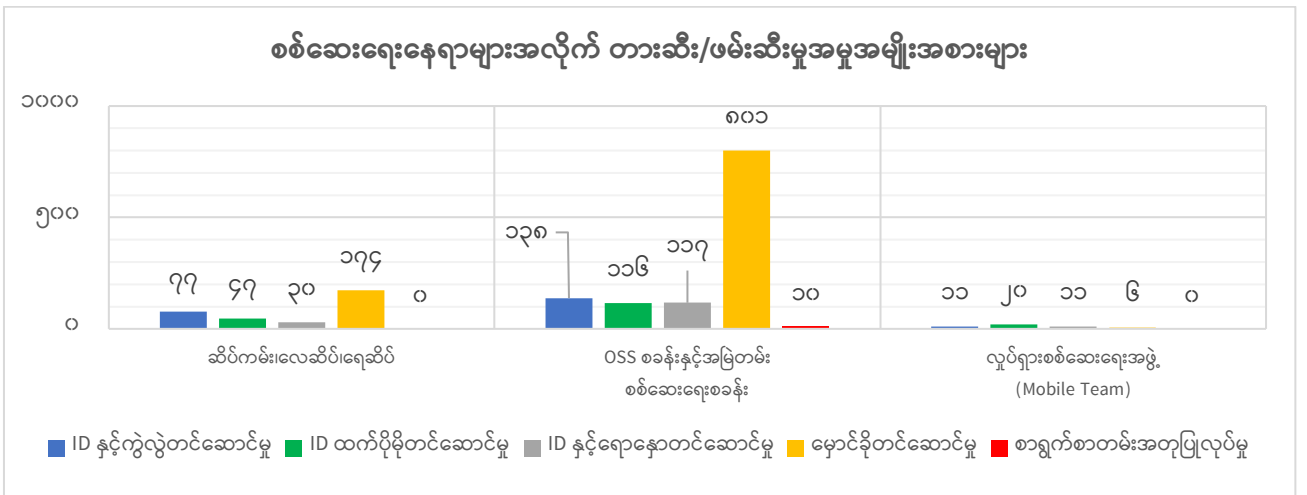
ကုန်သွယ်ရေးမူဝါဒများကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်လေ့ရှိသည့် နည်းလမ်းများ(Typologies)

၂၀။ အထက်ပါ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၏ သတင်းအချက်အလက်များအရ ကုန်သွယ်ရေးမူဝါဒများ အပေါ်ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်လေ့ရှိသည့် အမှုများအလိုက်ကျူးလွန်လေ့ရှိသည့် နည်းလမ်း အမျိုးမျိုး ရှိပါသည်။ အများအားဖြင့် အခွန်ရှောင်လွှဲနိုင်ရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ တရားဝင်ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရှောင်လွှဲလိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အပိုငွေရလိုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ အမြတ်အစွန်းများစွာကျန်ရှိစေရန်အတွက် လည်းကောင်း ပြုလုပ်ကြပါသည်။ အောက်ပါအချက် များမှာ သက်ဆိုင်ရာအမှုများအလိုက် ပြုလုပ်လေ့ရှိသည့်နည်းလမ်းများ ဖြစ်ပါသည် -

- (က) **မှောင်ခိုတင်ဆောင်မှု။** ဤပြစ်မှုမှာ ကုန်သွယ်ရေးမူဝါဒများကိုဖောက်ဖျက်ကျူးလွန် ရာတွင် အများဆုံးတွေ့ရှိရသည့်အမှုအမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။ အခွန်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည့်ပစ္စည်းများ၊ ဥပဒေနှင့်ညီစွန်းမည့်ပစ္စည်းများအား တရားမဝင်လမ်းကြောင်း များကို အသုံးပြု၍ သယ်ဆောင်ခြင်းများဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံခြားငွေကြေးကြီးကြပ်မှု (FE Control)အရ သွင်းကုန်လိုင်စင်ရရှိရန်လျှောက်ထားမှုမရှိဘဲ တင်သွင်းခြင်း၊ FDA နှင့် အခြားထောက်ခံချက်လိုအပ်သော ပစ္စည်းများအား တရားမဝင်တင်သွင်းခြင်းများ ပြုလုပ်လေ့ရှိပါသည်။
- (ခ) **ID/ED နှင့် ကွဲလွဲတင်ဆောင်မှု။** ဤပြစ်မှုမှာ ကုန်သွယ်ရေးမူဝါဒများကိုဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်မှုများတွင် ဒုတိယအများဆုံးတွေ့ရှိရသည့် အမှုအမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။ သယ်ဆောင်ရာတွင် ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစားများအား မမှန်မကန်ဖော်ပြ ကြေညာခြင်း၊ လိုင်စင်လိုအပ်သောပစ္စည်းများကို လိုင်စင်မလိုသောပစ္စည်းများဖြင့် ဖော်ပြ၍ ကွဲလွဲ တင်ဆောင်ခြင်းများပြုလုပ်ကြပါသည်။
- (ဂ) **ID/ED တွင် ကြေညာထားသည်ထက် ပိုမို/လျော့၍ တင်ဆောင်မှု။** ဤနည်းလမ်းမှာ သွင်းကုန်/ပို့ကုန်ကြေညာလွှာများတွင် ကုန်စည်အရေအတွက်များလျော့၍ လည်းကောင်း၊ ပိုမိုဖော်ပြခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လိုင်စင်ခွင့်ပြုချက် ရရှိသည့် ကုန်ပစ္စည်းအရေအတွက်ထက် ပိုမိုတင်ဆောင်ခြင်းဖြင့်လည်း ပြုလုပ်လေ့ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ကုန်တင်ယာဉ်မောင်းများ အပိုငွေရရှိရန်ရည်ရွယ်၍ လမ်းတွင် ကြားဖြတ်၍ အခြားကုန်ပစ္စည်းများအား ထပ်မံတင်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ပိုမိုတင်ဆောင်မှု ဖြစ်ပွားသည်ကို တွေ့ရှိပါသည်။
- (ဃ) **ID/EDတွင်ကြေညာထားသည့်ပစ္စည်းများနှင့်ရောနှောတင်ဆောင်မှု။** ဤပြစ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တွေ့ရှိရသည့်နည်းလမ်းများမှာ အခွန်ပေးဆောင်ထားသည့် ကုန်ပစ္စည်း များနှင့်အတူ အကောက်ခွန်မဲ့ကုန်ပစ္စည်းများအား ရောနှောသယ်ဆောင်ခြင်း၊ လိုင်စင်ခွင့်ပြုချက်လိုအပ်သည့် ပစ္စည်းများအား လိုင်စင်မလိုသည့် ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ရောနှောသယ်ဆောင်ခြင်း၊ တန်ဖိုးနည်းပစ္စည်းများကိုသာ ပိုမိုကြေညာအခွန် ပေးဆောင်ပြီး တန်ဖိုးကြီးပစ္စည်းများကို လျော့ပြုကြေညာ၍ အခွန်ပေးဆောင် ခြင်းများဖြစ်ပါသည်။ ကုန်တင်ယာဉ်မောင်းများ၏ ငွေကြေးရလိုမှုကြောင့် လမ်းတွင် ကြားဖြတ်၍ အကောက်ခွန်မဲ့ပစ္စည်းများအား ဂျူတီပစ္စည်းများဖြင့် ရောနှော တင်ဆောင်ခြင်းများ ပြုလုပ်လေ့ရှိပါသည်။

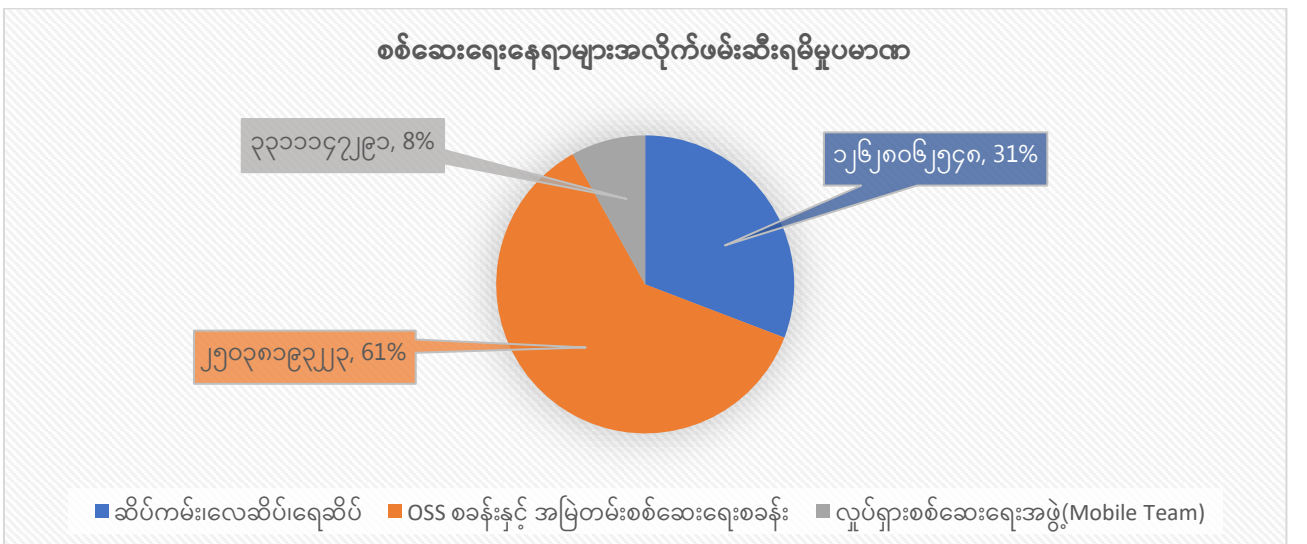
(င) စာရွက်စာတမ်းအတုပြုလုပ်မှု။ ဤပြုလုပ်မှုသည် အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၏ OSS စခန်းများနှင့် အမြဲတမ်းစစ်ဆေးရေးစခန်းများတွင်သာ တွေ့ရှိရပြီး အရေအတွက် အားဖြင့် အနည်းဆုံးတွေ့ရှိရသည့် အမှုများဖြစ်ပါသည်။ အခွန်ဆောင်ရန်လိုအပ်သည့် ပစ္စည်းများအား အခွန်ထမ်းဆောင်ခြင်းမှ ရှောင်ရှားရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ တရား မဝင်ပစ္စည်းများအား သယ်ဆောင်ရာ၌လည်းကောင်း အသုံးပြုလေ့ရှိပါသည်။

၂၁။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၏ ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဧပြီလမှ ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဇွန်လအထိ သတင်းအချက် အလက်များအရ မြို့နယ်စခန်း၊ OSS စခန်းနှင့် အမြဲတမ်းစစ်ဆေးရေးစခန်းများတွင် တားဆီး/ ဖမ်းဆီး ရမိမှုအများဆုံးဖြစ်ပါသည်။ လှုပ်ရှားစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့(Mobile Team)များတွင် ဖမ်းဆီးရမိမှုအနည်းဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ အောက်ပါပုံတွင် စစ်ဆေးရေးနေရာများအလိုက် ဖမ်းဆီးရမိသည့် အမှုအမျိုးအစားများကို နှိုင်းယှဉ်ဖော်ပြထားပါသည် -

ပုံ(၈): စစ်ဆေးရေးနေရာများအလိုက် တားဆီး/ဖမ်းဆီးရမိသည့် အမှုအမျိုးအစားနှိုင်းယှဉ်ချက်

၂၂။ စစ်ဆေးရေးစခန်းများအလိုက် စုစုပေါင်းဖမ်းဆီးရမိမှုပမာဏများမှာ ဆိပ်ကမ်း၊ လေဆိပ်၊ ရေဆိပ် စစ်ဆေးရေးနေရာများတွင် (၁၂,၆၂၈,၀၆၂,၅၄၈.၀၀/-)ကျပ်၊ မြို့နယ်စခန်း၊ OSS စခန်းနှင့် အမြဲတမ်းစစ်ဆေးရေးစခန်းများတွင် (၂၅,၀၃၈,၁၉၃,၂၂၃.၀၀/-)ကျပ်၊ လှုပ်ရှားစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့(Mobile Team)နေရာများတွင် (၃,၃၁၁,၁၄၇,၂၉၁.၀၀/-)ကျပ် ခန့်ရှိပါသည်။

ပုံ(၉): စစ်ဆေးရေးနေရာများအလိုက် ဖမ်းဆီးရမိမှုပမာဏ

ငွေကြေးခဝါချမှုဖြင့်စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုအခြေအနေ

၂၃။ ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဇွန်လအထိ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနမှ ငွေကြေး ဆိုင်ရာစုံစမ်း ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့သို့ SAR အမှုပေါင်း (၃၆) မှု ပေးပို့လာခဲ့ပါသည်။ ၎င်း SARs များကို FIU မှ Analysis လုပ်ခဲ့သော ငွေကြေးခဝါချမှုသံသယဖြစ်ဖွယ်တွေ့ရှိချက်အရ ငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေး ဥပဒေနှင့်အညီ ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် စိစစ်ရေး အဖွဲ့ (၃)ဖွဲ့၊ ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် စိစစ်ရေးအဖွဲ့(၈)ဖွဲ့ စုစုပေါင်း စိစစ်ရေးအဖွဲ့(၁၁)ဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း၍ စိစစ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၂၄။ စိစစ်ရေးအဖွဲ့(၁၁)ဖွဲ့မှ စိစစ်ခြင်းခံရသူ စုစုပေါင်း(၂၀)ဦးရှိပြီး အမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ယာယီ သိမ်းဆည်းထားရှိမှုအခြေအနေမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

စဉ်	အမျိုးအမည်	အရေအတွက်	ရေတွက်ပုံ	တန်ဖိုး (ကျပ်/ဒေါ်လာ)	မှတ်ချက်
၁	အိမ်/တိုက် (မြေပါ)	၁	လုံး	၄၅၀.၀၀ သန်း	
၂	အိမ်/တိုက် (မြေမပါ)	၃	ခန်း	၄၄.၀၀ သန်း	
၃	မော်တော်ယာဉ်	၁	စီး	၁၅.၈၀ သန်း	
၄	Foam Slipper	၁၀၄၄	ရန်	၁၃၈.၆၈ သန်း	
၅	Motorcycle Spare Part	၁၇	-	၂၀၉.၉၆ သန်း	
၆	ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်း	၂၂	မျိုး	၁၇၇.၄၉ သန်း	
၇	PVC Pipe 2"	2100	Kg	၁၃၃.၆၀ သန်း	
၈	Wireless Phone	၁၀၈	လုံး	၅၂၉.၃၆ သန်း	
၉	Car Spare Parts & Phone Display	၇,၁၈၁	-	၁,၁၈၈.၈၀ သန်း	
၁၀	လူသုံးကုန်နှင့်စားသောက်ကုန်	၅၀	မျိုး	၅၉၃.၇၃ သန်း	
၁၁	ဆီတင်သင်္ဘောငယ်	၁	စီး	၈၀.၀၀ သန်း	
၁၂	92 Ron	၁၇,၇၇၇	ဂါလံ	၁၀၉.၅၀ သန်း	
၁၃	Bulk Product Ances Sealing Gel	516.96	Kgs	၁၈၁.၄၆ သန်း	
၁၄	စက်မှုကုန်ကြမ်း (ဘောထုပ်)	1,800	Pkg	၅၀၄.၀၀ သန်း	
၁၅	Emergency Lamp Recharge - able 30 W	27	item	၁၀၉.၅၅ သန်း	
၁၆	Passenger Lin Elevator Complete Sat	3	U	၁၅၀.၀၀ သန်း	
၁၇	Nabati Richeese Cheese Cream Wafer Zitem	2	item	၆၆၄.၈၀ သန်း	
၁၈	Repainted Galvanized Iron Sheet in Coil	165085	Kg	၂၂၅.၃၄ သန်း	
၁၉	Bolt and Nut	43,000	Kg	၇၂.၂၄ သန်း	
	စုစုပေါင်း			၅၅၇၈.၃၁ သန်း	

ကုန်သွယ်မှုအပေါ်အခြေခံသည့်ငွေကြေးခဝါချမှုနည်းပုံစံများ(TBML Typologies)

၂၅။ ဒုစရိုက်သမားများသည် ၎င်းတို့ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသည့် ငွေကြေးများအား တရားဝင် အသွင်သို့ရောက်ရှိစေရန်အတွက် ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များအတွင်း ရောနှောခြင်းဖြင့် ကုန်သွယ်မှု အပေါ်အခြေခံသည့် ငွေကြေးခဝါချမှု(TBML) ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ တန်ဖိုးများရွှေ့ပြောင်းနိုင်ရန် အတွက် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုကြပါသည်။ အောက်ပါနည်းလမ်းများမှာ ငွေကြေးဆိုင်ရာ အရေးယူဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့(FATF)မှ ထုတ်ပြန်သည့် အစီရင်ခံစာများနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာစုံစမ်း ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့၏ သံသယဖြစ်ဖွယ်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု သတင်းပို့ချက် (SARs)များအပေါ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းမှ တွေ့ရှိရသောနည်းလမ်းများဖြစ်ပါသည် -

- (က) **ကုန်ပစ္စည်းတန်ဖိုး ပို၍ ဖော်ပြခြင်း သို့မဟုတ် တန်ဖိုးလျော့၍ ဖော်ပြခြင်း (Over-Invoicing/ Under-Invoicing of Goods and Services)**။ ဤနည်းလမ်းမှာ တန်ဖိုး များကို လွှဲပြောင်းနိုင်ရန်အတွက် ကုန်စည်များ၏ ဈေးနှုန်းများကို လွှဲမှားဖော်ပြသည့် နည်းလမ်းဖြစ်ပါသည်။ ဤနည်းလမ်းတွင် တင်ပို့သူနှင့် တင်သွင်းသူများ ပူးပေါင်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။
- (ခ) **ကုန်ပစ္စည်းများကို ပိုမို/လျော့ပြု၍ တင်ဆောင်ခြင်း(Over- and Under- shipment of Goods and services)**။ အထက်တွင်ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ပင် ဤနည်းလမ်းမှာ ကုန်ပစ္စည်းများ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ ပမာဏကို လွှဲမှားဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကုန်ပစ္စည်းများကို အမှန်တစ်ကယ်လွှဲပြောင်းမှုမရှိသည့် Phantom Shipment နည်းလမ်းများလဲ ပါဝင်ပါသည်။ ဤနည်းလမ်းတွင်လည်း တင်ပို့သူနှင့် တင်သွင်း သူများ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက် လေ့ရှိပါသည်။
- (ဂ) **ငွေတောင်းခံလွှာများကို အကြိမ်ကြိမ်အသုံးပြုခြင်း (Multiple Invoicing of Goods and Services)**။ ဤနည်းလမ်းတွင် ဈေးနှုန်းတန်ဖိုးများကို လွှဲမှားဖော်ပြရန်မလိုဘဲ သယ်ယူပို့ဆောင်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုအပေါ်တွင် အသုံးပြုပြီးဖြစ်သော စာရွက် စာတမ်းများကို အကြိမ်ကြိမ်ပြန်လည်အသုံးပြုခြင်းဖြစ်ပါသည်။
- (ဃ) **ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများကို လွှဲမှားဖော်ပြခြင်း (Falsely describe goods and services)**။ ဤနည်းလမ်းမှာ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများ၏ အမျိုးအစား သို့မဟုတ် အရည်အသွေးကို လွှဲမှားဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - တန်ဖိုးနည်းသော ပစ္စည်းများကို တန်ဖိုးကြီးသောပစ္စည်းများအဖြစ်ဖော်ပြထားခြင်း သို့မဟုတ် ပစ္စည်း အမျိုးအစားများ လုံးဝ ကွဲပြားဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၂၆။ အထက်ပါ နည်းလမ်းများအနက် ပြည်ပနိုင်ငံရှိ မူးယစ်ဆေးဝါးမှုကျူးလွန်သူသည် ပြည်တွင်း၌ နိုင်ငံသားတစ်ဦးနှင့်ပေါင်း၍ ကုမ္ပဏီ (Front Company) တည်ထောင်ထားပြီး ပြောင်းဆန် ဝယ်ယူရောင်းဝယ်သည့်လုပ်ငန်းများကို ဟန်ပြကုမ္ပဏီဖွင့်လှစ်လုပ်ကိုင်ကာ ငွေကြေးများ လွှဲပြောင်း ခြင်းဖြင့် ဖုံးကွယ်ဖို့ကြိုးစားသည့် ကုန်သွယ်မှုအပေါ်အခြေခံသည့်ငွေကြေးခဝါချမှု (TBML)နည်းပုံစံ ဖြစ်စဉ်တစ်ခုအား အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြအပ်ပါသည် -

Case Study: ဟန်ပြုကုမ္ပဏီတည်ထောင်အသုံးပြု၍ ကုန်သွယ်ခြင်းဖြင့် ငွေကြေးများလွှဲပြောင်းခြင်း

ထိုင်းနိုင်ငံတော်ဝင်ရဲတပ်ဖွဲ့မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလတွင် မဲဆောက်ခရိုင်၊ Tak ပြည်နယ်၌ ICE (၁၅၀၀)ကီလိုဂရမ်နှင့်အတူ သံသယတရားခံ(၃)ဦးကို ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ပြီး ယင်းမူးယစ်ဆေးဝါး အမှုတွင် ထိုင်းနိုင်ငံသား Mr. A (တရားခံပြေး) သည် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သူအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ၎င်း၏ဇနီးဖြစ်သူ Ms. B (ဖမ်းမိ)သည် ငွေကြေးလွှဲပြောင်းပေးသူအဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံမှ ၎င်းတို့ နှစ်ဦးပိုင်ဆိုင်သည့် ဘတ်ငွေစုစုပေါင်း (၂၄၈)သန်း ကျော်အား ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်ခဲ့ပါသည်။

Ms. B သည် ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ X-PRIVATE Co.,td. ကို တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ၎င်းနှင့် မြန်မာ နိုင်ငံသားဖြစ်သူ Mr. C တို့မှ ကုမ္ပဏီဒါရိုက်တာများအဖြစ်ဆောင်ရွက်ပါသည်။ Ms. B သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် X-PRIVATE Co.,td. အမည်ဖြင့် ငွေစာရင်း(၂)ခု ဖွင့်လှစ် ထားပါသည်။ ၎င်းငွေစာရင်းများသို့ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ Mr. A ၏ မူးယစ်ဆေးဝါးမှု ကျူးလွန်ရာမှ ရရှိသောငွေကြေးများအား လွှဲပြောင်းခဲ့ပါသည်။ ကုမ္ပဏီငွေ စာရင်းများမှ ပြောင်းဆန်ဝယ်ရန်အတွက် ငွေကြေးများထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင်လည်း ဒါရိုက်တာဖြစ်သူ Ms. B မှ ထိန်းချုပ် ထားပါသည်။

၎င်းငွေကြေးများအား X-PRIVATE Co.,td. ၏ ပြည်ပသို့ ပြောင်းတင်ပို့ခြင်းဖြင့် ကုန်သွယ်ရာမှ ရရှိသော ငွေကြေးများအဖြစ် ဖုံးကွယ်ခဲ့ပြီး ပြောင်းဆန်ရောင်းချသည့် ဟန်ပြုလုပ်ငန်းကို အသုံးပြုကာ ငွေကြေး များ၏ မူလဇစ်မြစ်အား ဖုံးကွယ်ခဲ့ကြောင်း စစ်ဆေးတွေ့ရှိရသဖြင့် ဆက်လက်၍ အသေးစိတ် စိစစ်လျက် ရှိပါသည်။

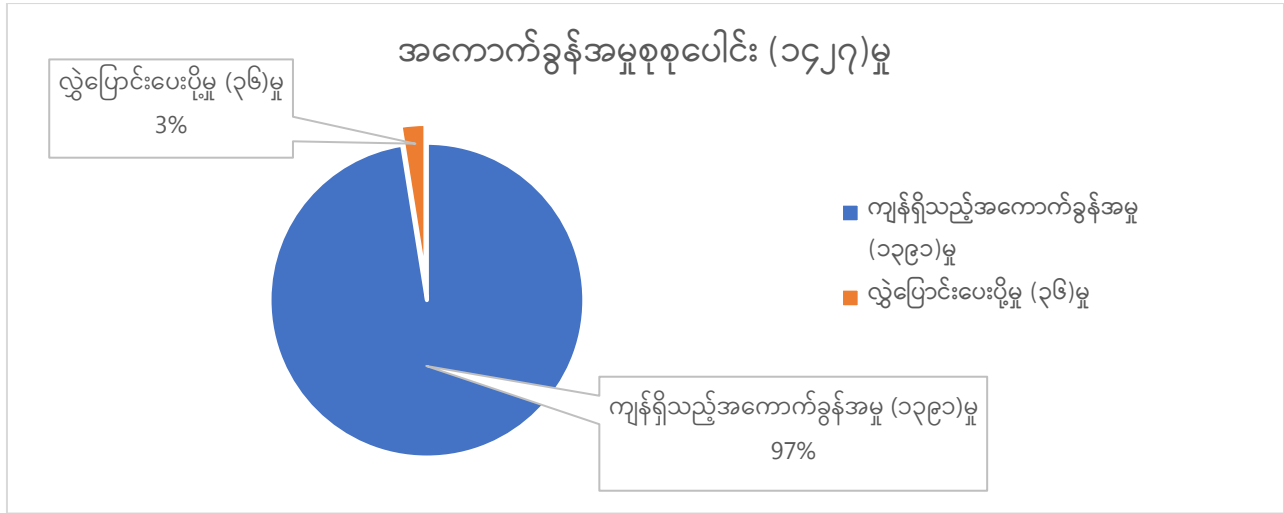
၂၇။ ငွေကြေးဆိုင်ရာအရေးယူဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့(FATF)မှ သတင်းပို့အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တရား ဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ သိရှိနားလည်ထားရမည့် ကုန်သွယ်မှုအပေါ်အခြေခံသည့် ငွေကြေး ခဝါချမှု(TBML)ဆိုင်ရာ အန္တရာယ်ညွှန်းကိန်း (Red Flags)များကို အောက်ပါအတိုင်း ကဏ္ဍအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားပါသည် -

- (က) ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာအန္တရာယ်ညွှန်းကိန်း (Structural Risk Indicators)
- (ခ) ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းနှင့်ဆက်နွယ်သည့် အန္တရာယ်ညွှန်းကိန်း (Trade activity risk indicators)
- (ဂ) ကုန်သွယ်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ ကုန်ပစ္စည်းများနှင့်ဆက်နွယ်သည့် အန္တရာယ် ညွှန်းကိန်း(Trade document and commodity risk indicators)
- (ဃ) ငွေစာရင်းများ၊ လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ဆက်နွယ်သည့် အန္တရာယ်ညွှန်းကိန်း (Accounts and transaction activity risk indicators)

၂၈။ အထက်ပါ ကဏ္ဍများအလိုက်တွေ့ရှိရမည့် ကုန်သွယ်မှုအပေါ်အခြေခံသည့် ငွေကြေးခဝါ ချမှု (TBML)ဆိုင်ရာ အန္တရာယ်ညွှန်းကိန်း (Red Flags)များအား နောက်ဆက်တွဲ(က)ဖြင့် ဖော်ပြထား ပါသည်။

သုံးသပ်တင်ပြချက်

၂၉။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၏ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလမှ ၂၀၂၃ ခုနှစ် မေလ အထိ အမှု အမျိုးအစားများ အလိုက်တားဆီး/ဖမ်းဆီးရမိသည့် အမှုများမှာ စုစုပေါင်း (၁၄၂၇) မှုရှိပြီး ငွေကြေးခဝါချမှုဖြင့် စစ်ဆေး နိုင်ရန်အတွက် FIU သို့ လွှဲပြောင်းပေးပို့လာသည့် အမှုများမှာ(၃၆) မှုသာရှိသဖြင့် စုစုပေါင်းအမှုများ၏ (၃) ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာ လွှဲပြောင်းပေးနိုင်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ ထိုသို့ လွှဲပြောင်းမှုများ နည်းပါး ရခြင်းမှာ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ဖမ်းဆီးရမိမှုဖြစ်စဉ်များတွင် ငွေကြေးဆိုင်ရာစုံစမ်း ထောက်လှမ်းမှုအပြိုင်ပြုလုပ်ရန် (Parallel Financial Investigation) အားနည်းခြင်း၊ ကုန်သွယ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ်အသုံးချ၍ ငွေကြေးလွှဲပြောင်းသည့် နည်းလမ်းဖြစ်သည့် “ကုန်သွယ်မှုအပေါ် အခြေခံသည့်ငွေကြေးခဝါချမှု(TBML)” ဆိုင်ရာအန္တရာယ်ညွှန်းကိန်း(Red Flags)များကို နားလည် သိရှိမှု အားနည်းခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်မည်ဟု သုံးသပ်ရပါသည်။

ပုံ(၁၀): အကောက်ခွန်အမှုများနှင့် ML ဖြင့်စစ်ဆေးရန်လွှဲပြောင်းသောအမှုနှုန်းယှဉ်ချက်

၃၀။ ဤအစီရင်ခံစာပါကာလအတွင်း စိစစ်တွေ့ရှိရသည့်အမှုများမှာ ကုန်သွယ်ရေးမူဝါဒများ အပေါ်ချိုးဖောက်မှု (Trade-Related Offences) များသာဖြစ်ပြီး ကုန်သွယ်မှုအပေါ်အခြေခံသည့် ငွေကြေးခဝါချမှု(TBML)များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖော်ထုတ်စစ်ဆေးနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ယင်းသို့ဖြစ်ရ ခြင်းမှာ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၊ အထူးစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးဦးစီးဌာနနှင့် ဘဏ်များအနေဖြင့် ကုန်သွယ်ရေး မူဝါဒများအပေါ်ချိုးဖောက်သည့်ပြစ်မှု(Trade-Related Offences)များနှင့်ကုန်သွယ်မှုအပေါ် အခြေ ခံသည့်ငွေကြေးခဝါချမှု(TBML)၏ သဘောသဘာဝများကို ကွဲပြားစွာနားလည်သိရှိမှုမရှိခြင်း၊ TBML ဆိုင်ရာနည်းပုံစံ (Typologies)များကို သိရှိမှု အားနည်းခြင်းကြောင့် ဖြစ်မည်ဟု သုံးသပ်ရပါသည်။

၃၁။ အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနအနေဖြင့် တာဝန်ဝတ္တရားများဆောင်ရွက်ရာ၌ ကုန်သွယ်မှုအပေါ် အခြေခံသည့်ငွေကြေးခဝါချမှုဆိုင်ရာ အန္တရာယ်ညွှန်းကိန်း(Red-Flags)များ စစ်ဆေးတွေ့ရှိရပါက ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းအပေါ် အလေးထားစောင့်ကြည့်ခြင်း၊ တားဆီး/ ဖမ်းဆီးရမိမှုများရှိပါက သက်ဆိုင်ရာအကောက်ခွန်ဥပဒေများဖြင့် အရေးယူခြင်းအပြင် အကျိုးခံစားခွင့် ရှိသူပိုင်ရှင်၏ ယခင်ကျူးလွန်ခဲ့သည့် အကြိမ်အရေအတွက်၊ နှောင်းစာရင်းတိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးကာ အကျိုးအမြတ်ပမာဏများ ဖော်ထုတ်ခြင်းစသည့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအပြိုင်စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း (Parallel Financial Investigation) ဆောင်ရွက်ပြီး ၎င်းအကျိုးအမြတ်များကို ခဝါချထားသည်ဟု သံသယရှိပါက

ငွေကြေးဆိုင်ရာစုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ထံ သံသယဖြစ်ဖွယ်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု သတင်း ပို့ချက်(SARs) ပေးပို့ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၃၂။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ကုန်သွယ်မှုအပေါ်အခြေခံသည့် ငွေကြေး ခဝါချမှု(TBML)နှင့်စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးရာ၌ ကုန်စည်များနှင့်ပတ်သက်သည့် ငွေကြေး စီးဆင်းမှုများကိုဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ပြစ်မှု၏ရည်ရွယ်ချက်ကိုဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူပိုင်ရှင် (BO)အမှန်ကို ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှု/လက်ခံမှု လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း စပ်ဆိုင်ပါဝင်နေသည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ငွေကြေးစီးဆင်းမှုများကို ဖော်ထုတ်ခြင်းများဖြင့် ငွေကြေးခဝါချမှု များကို ဖော်ထုတ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၃၃။ ထို့အပြင် ကုန်သွယ်မှုအပေါ်အခြေခံသည့်ငွေကြေးခဝါချမှု(TBML)၏ သဘောသဘာဝမှာ မိမိနိုင်ငံနှင့် အခြားနိုင်ငံများအကြား ဆောင်ရွက်ရသည့် ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များ ပါဝင်နေသည် ဖြစ်ရာ ငွေကြေးဆိုင်ရာစုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့(FIU)အနေဖြင့် ပြည်ပမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း များနှင့် သတင်းဖလှယ်မှုတိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အိမ်နီးချင်းမိတ်ဖက် နိုင်ငံဖြစ်သည့် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတို့နှင့် အများဆုံးကုန်သွယ်ဆောင်လျက်ရှိရာ ၎င်းနိုင်ငံများ၏ FIU များထံ သတင်းအချက်အလက်များတိုးမြှင့်ပေးပို့ခြင်း၊ တောင်းခံခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အလားတူ ကုန်သွယ်မှုအပေါ်အခြေခံသည့်ငွေကြေးခဝါချမှု(TBML)နှင့် သက်ဆိုင်သောဌာနများအတွင်း အသိပညာမြှင့်တင်ရေးဆွေးနွေးပွဲများ၊ သင်တန်းများပြုလုပ် သွားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံး

၃၄။ အချုပ်အားဖြင့်ဆိုသော် မြန်မာနိုင်ငံတွင်တွေ့ရှိရသည့် ကုန်သွယ်ရေးမူဝါဒများအပေါ် ဖောက်ဖျက်သည့် ပြုလုပ်မှုများမှာ အများအားဖြင့် ကုန်သွယ်ရာတွင် အမြတ်အစွန်းများ ကျန်ရှိ စေရန်အတွက် လည်းကောင်း၊ အပိုင်ငွေရရှိစေရန် အတွက်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်သည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ သို့သော် ဒုစရိုက်သမားများအတွက် ၎င်းတို့ ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာမှရရှိသည့် ငွေကြေး များအား အာဏာပိုင်များ၏ ထောက်လှမ်းသိရှိခြင်း၊ စုံစမ်းစစ်ဆေးခံရခြင်း၊ သိမ်းဆည်းခြင်းများမှ ရှောင်ရှားနိုင်ရန်အတွက် ကုန်သွယ်မှု(Trade)လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် အသုံးပြုခြင်းသည် အကောင်းဆုံး နည်းလမ်းတစ်ခုအဖြစ် တည်ရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ကုန်သွယ်မှုအပေါ်အခြေခံသည့် ငွေကြေး ခဝါချမှု(TBML)များ လျော့နည်းကျဆင်းစေရန်အတွက် အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာန၊ ဘဏ်နှင့် ငွေကြေး ဆိုင်ရာစုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့(FIU)တို့အကြားပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ၊ နိုင်ငံတကာပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်သွားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ငွေကြေးဆိုင်ရာစုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့

ကုန်သွယ်မှုအပေါ်အခြေခံသည့်ငွေကြေးခဝါချမှု(TBML)ဆိုင်ရာ
အန္တရာယ်ညွှန်းကိန်း(Red flags)များ

၁။ ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာအန္တရာယ်ညွှန်းကိန်း (Structural Risk Indicators)။ ကုန်သွယ်မှုတွင် ပါဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ပတ်သက်သည့် ငွေကြေးခဝါချမှုညွှန်းကိန်းများမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်ပါသည် -

- (က) ကုန်သွယ်သည့် အဖွဲ့အစည်း၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုသည် အများအားဖြင့် ရှုပ်ထွေးပြီး ယုတ္တိမရှိသည့်ပုံ ဖြစ်နေတတ်ကာ သဏ္ဍာန်ဆောင်ဘဏ်(Shell Companies) သို့မဟုတ် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေအန္တရာယ်မြင့်မားသည့် နိုင်ငံအတွင်း မှတ်ပုံတင်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်းများပါဝင်နေခြင်း။
- (ခ) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းသည် AML/CFT လိုက်နာမှုအားနည်းသော နိုင်ငံအတွင်း ရုံးဖွင့်ထားခြင်း သို့မဟုတ် မှတ်ပုံတင်ထားခြင်း။
- (ဂ) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်း၏ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် လိပ်စာသည် အများနှင့် ဆိုင်သောလိပ်စာများဖြစ်နေခြင်း။ ဥပမာ - စက်မှုဇုန်များ၊ လူအများအပြား ငှားရမ်း နေထိုင်သည့် တိုက်ခန်းများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသုံးအဆောက်အဦများ စသည့် နေရာ အတိအကျဖော်ပြထားနိုင်သည့် လိပ်စာများဖြစ်နေခြင်း။
- (ဃ) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်း၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် ဖော်ပြထားသည့် လိပ်စာနှင့် ဆီလျော်မှုမရှိခြင်း။ ဥပမာ - ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းသည် ဆီလျော်သော အကြောင်းမရှိဘဲ စီးပွားရေးပြုလုပ်မှုမရှိသည့် သို့မဟုတ် စက်မှုဇုန်မဟုတ်သည့် လူနေအိမ်ရာများတွင် တည်ရှိနေခြင်း။
- (င) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းသည် အင်တာနက်စာမျက်နှာလိပ်စာမရှိခြင်း သို့မဟုတ် အင်တာနက်တွင်ဖော်ပြထားသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများသည် ဖော်ပြထားသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် ညီညွတ်မှုမရှိခြင်း။ ဥပမာ- ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်း၏ အင်တာနက်စာမျက်နှာ website တွင် အဓိကဖော်ပြထားသည့် ပစ္စည်းများသည် လုပ်ငန်းနှင့်မသက်ဆိုင်သည့် အခြား website တစ်ခုမှ ပစ္စည်းများကို ကူးယူ ဖော်ပြ ထားခြင်း သို့မဟုတ် website သည် ကုန်သွယ်သည့် အဖွဲ့အစည်း၏ ကုန်ပစ္စည်း များနှင့်ပတ်သက်၍ သေချာစွာရှင်းလင်းပြဆိုပေးနိုင်မှု မရှိ ဖြစ်နေခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။
- (စ) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် ရှိရမည့် ပုံမှန်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ သိသိသာသာ မရှိခြင်း။ ဥပမာ - ဖော်ပြထားသော ဝန်ထမ်းများအရေအတွက်နှင့်အညီ ပုံမှန်လုပ်ခ လစာငွေပေးချေမှုများ၊ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုကုန်ကျစရိတ်ပေးချေခြင်းများ၊ အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းများ စသည့်ဖြင့် ပုံမှန်လုပ်ငန်းတစ်ခုတွင်ရှိရမည့်လုပ်ငန်းများ ကင်းမဲ့နေခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။

- (ဆ) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်း၏ပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် အကြီးတန်းစီမံခန့်ခွဲရေးအရာရှိသည် အမှန်တစ်ကယ်အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူ ပိုင်ရှင်အား ဖုံးကွယ်ရန်အတွက် အမည်ခံဆောင်ရွက် နေသည့် အနေအထားမျိုးတွေ့ရှိရခြင်း။ ဥပမာ- ၎င်းတို့ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအကြောင်းကို နားလည်သိရှိမှု မရှိခြင်း သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်း ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ အသေးစိတ် မသိရှိခြင်း သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီ အများအပြား စီမံခန့်ခွဲ နေရခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။
- (ဇ) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ၎င်း၏ ပိုင်ရှင် သို့မဟုတ် အကြီးတန်းစီမံခန့်ခွဲရေး အရာရှိတွင် နာမည်ပျက်ရှိခြင်း။ ဥပမာ - ယခင်က ငွေကြေးခဝါချမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ငြိစွန်းမှုရှိခြင်း၊ လိမ်လည်မှု၊ အခွန်တိမ်းရှောင်မှုနှင့် အခြားပြစ်မှုကျူးလွန်မှုများ ရှိခြင်း၊ ယခင်က သို့မဟုတ် လက်ရှိတွင် စုံစမ်းစစ်ဆေးခံရမှုများရှိနေခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။
- (ဈ) ကုန်သွယ်သည့် အဖွဲ့အစည်းသည် ကုန်သွယ်မှုပြုလုပ်နေသည့် ကုန်ပစ္စည်းများပမာဏနှင့် မဆီလျော်စွာ ဝန်ထမ်းအနည်းအငယ်ဖြင့် လည်ပတ်နေခြင်း။
- (ည) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်း၏ အမည်သည် အခြားလူသိများထင်ရှားသည့် အဖွဲ့ အစည်း၏ အမည်ကို ကူးယူထားခြင်း သို့မဟုတ် ဆင်တူယိုးမားအမည်ပေးထားခြင်း။ ထင်ရှားသည့်အဖွဲ့အစည်းနှင့် ချိတ်ဆက်မှုမရှိသော်လည်း ၎င်းအဖွဲ့အစည်း၏ အစိတ် အပိုင်းတစ်ရပ်အဖြစ် ထင်မှတ်စေရန် ဆောင်ရွက်ထားခြင်း။
- (ဋ) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းတွင် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ဆောင်ရွက်မှုများကို ခေတ္တရပ်ဆိုင်း ထားရမှုများရှိခဲ့ဖူးပြီး အကြောင်းအရင်းအား ရှင်းလင်းသေချာစွာ သိရှိနိုင်မှုမရှိခြင်း။
- (ဌ) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းသည် ပုံမှန်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာ၌ လိုက်နာရန်သတ်မှတ် ထားသည့် တာဝန်ဝတ္တရားများအား လိုက်နာမှုမရှိခြင်း။ (ဥပမာ - VAT စားသုံးခွန်^၆ အား ပြန်လည်တင်ပြမှုမရှိခြင်း)

၂။ ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းနှင့် ဆက်နွယ်သည့်အန္တရာယ်ညွှန်းကိန်း (Trade activity risk indicators)။ ကုန်သွယ်မှုပြုလုပ်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များအပေါ် ငွေကြေးခဝါချမှုပြုလုပ်နေကြောင်း သိရှိနိုင်မည့် ညွှန်းကိန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

- (က) ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုများသည် ကုန်သွယ်မှုပြုလုပ်သည့် အဖွဲ့အစည်း၏ ဖော်ပြထားသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိခြင်း။ ဥပမာ - မော်တော်ကားရောင်းဝယ်သည့် လုပ်ငန်းသည် အဝတ်အစားများအား တင်ပို့ခြင်း သို့မဟုတ် အဖိုးတန်သတ္တု ရောင်းဝယ်သည့် လုပ်ငန်းသည် ပင်လယ်စာများ တင်သွင်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

^၆ VAT သည် ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်းအဆင့်တစ်ခုစီတွင် ထပ်လောင်းတန်ဖိုးအပေါ် ကောက်ခံသည့် စားသုံးခွန်အမျိုးအစားတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ VAT တင်သွင်းခြင်းတွင် တိကျသောကာလတစ်ခုအတွင်း အဖွဲ့ အစည်းမှ ကောက်ခံပြီး ပေးဆောင်သည့် VAT နှင့်သက်ဆိုင်သည့် လိုအပ်သောစာရွက်စာတမ်းများနှင့် အချက်အလက်များကို ပေးဆောင်ခြင်းတို့ ပါဝင် ပါသည်။

- (ခ) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းသည် ၎င်း၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအမျိုးအစားနှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိသည့် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်သည့် ကြားခံတတိယအဖွဲ့အစည်း အများအပြားဖြင့် ရှုပ်ထွေးသည့် ကုန်သွယ်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်း။
- (ဂ) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းသည် လုပ်ငန်းအလေ့အထအစဉ်အလာများနှင့် မကိုက်ညီသော အရောင်းအဝယ်များပြုလုပ်ခြင်း၊ ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုလမ်းကြောင်းများ သို့မဟုတ် နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုခြင်း။
- (ဃ) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းသည် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုပစ္စည်းများကို သမားရိုးကျ မဟုတ်သော နည်းလမ်းဖြင့် အသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် အလွန်ရှုပ်ထွေးစွာ အသုံးပြုခြင်း။ ဥပမာ - LoC များကို သိသာထင်ရှားသော အကြောင်းအရင်းမရှိဘဲ ပုံမှန် မဟုတ်ဘဲ အချိန်ဆွဲခြင်း သို့မဟုတ် မကြာခဏ သက်တမ်း တိုးမြှင့်ခြင်း၊ ကုန်သွယ်မှု၏ မတူညီသော အဆင့်များအတွက် အမျိုးမျိုးသော ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုပစ္စည်း (Trade Finance Products)^၇များကို ရောထွေးအသုံး ပြုခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။
- (င) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်း၏ ကုန်သွယ်မှုအပေါ်တွင်ဖော်ပြနေသည့် အမြတ်အစွန်း များမှာ အပြောင်းအလဲမရှိ ယုတ္တိမတန်စွာ တစ်သတ်မတ်တည်း နိမ့်ကျနေခြင်း။ ဥပမာ - လက်လီတန်ဖိုးထက် ပိုသော သို့မဟုတ် တူညီသောနှုန်းထားဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းများ လက္ကားတင်သွင်းခြင်း သို့မဟုတ် ဝယ်ယူသောဈေးနှုန်းထက် နိမ့်ကျသော သို့မဟုတ် တူညီသောနှုန်းထားဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းများကို ပြန်လည်ရောင်းချနေခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။
- (စ) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းသည် ကုန်ပစ္စည်းများဝယ်ယူရာတွင် ၎င်း၏ ကိုယ်ပိုင် ငွေစာရင်း(Accounts)များဖြင့် ဝယ်ယူသည်ဆိုသော်လည်း ဝယ်ယူမှုများသည် ၎င်း အဖွဲ့အစည်း၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းထက် ကျော်လွန်နေခြင်း။ ဥပမာ - ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်း၏ ငွေစာရင်း(Account)ထဲသို့ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းမှ ရရှိသည့်ငွေများ ဝင်ရောက်မှု ရုပ်ချည်းမြင့်တက်လာခြင်း သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်သည့် အဖွဲ့အစည်း၏ ငွေစာရင်း(Account)ထဲသို့ ကြားခံတတိယအဖွဲ့အစည်း (Third-party) တစ်ခုမှ ငွေအမြောက်အများလွှဲပြောင်းပေးခြင်းမျိုးဖြစ်ပြီး ၎င်းငွေပမာဏ များသည် ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်း၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပမာဏ၊ လုပ်ဆောင် နိုင်စွမ်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက များပြားနေခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။

^၇ ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုပစ္စည်း (Trade Finance Products) များမှာ letters of credit (Loc)၊ trade loans၊ bank guarantees or export credit insurance တို့ဖြစ်ပါသည်။

(ဆ) အသစ်တည်ထောင်ထားသော သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်းထားရာမှ ပြန်လည် လည်ပတ်ဆောင်ရွက်သော ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းသည် ကုန်ပစ္စည်းအမြောက် အများနှင့် တန်ဖိုးပမာဏများပြားသော ကုန်သွယ်မှုကိုပြုလုပ်ခြင်း။ ဥပမာ - ယခင်က ကုန်သွယ်မှုများတွင် တွေ့မြင်ရလေ့မရှိသေးသော အမည်မသိအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသည် ရုတ်တရက် ပေါ်ပေါက်လာပြီးနောက် ၎င်းကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းအသစ်များအတွက် အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ရာတွင် အခက်အခဲများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ ကြုံတွေ့စေနိုင်သော အခြေအနေတွင် ကုန်သွယ်မှုပြုလုပ်ခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ကုန်သွယ်မှုစာရွက်စာတမ်းများ၊ ကုန်ပစ္စည်းများနှင့်ဆက်နွယ်သည့် အန္တရာယ် ညွှန်းကိန်း(Trade document and commodity risk indicators)။ ကုန်သွယ်မှုတွင်အသုံးပြုသည့် စာရွက်စာတမ်း များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တွေ့ရှိရသည့် ငွေကြေးခဝါချမှု ညွှန်းကိန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) စာချုပ်များ၊ ငွေတောင်းခံလွှာများ သို့မဟုတ် အခြားသော စာရွက်စာတမ်း အထောက် အထားများ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုညီညွတ်မှု မရှိခြင်း။ ဥပမာ - ကုန်စည် ပို့ဆောင်သည့် အဖွဲ့အစည်း၏ အမည်၊ အချက်အလက်များနှင့် ငွေပေးချေမှုများကို အမှန်တစ်ကယ် လက်ခံသည့် အဖွဲ့အစည်း၏ အမည်၊ အချက်အလက်များသည် ကွဲလွဲနေခြင်း၊ စာချုပ်ပါ တန်ဖိုးနှင့် ငွေတောင်းခံလွှာ(Invoice)ပါ တန်ဖိုးများ ကွဲလွဲ နေခြင်း၊ ကုန်ပစ္စည်းတန်ဖိုး၊ ပမာဏ၊ အရေအတွက်၊ အရည်အသွေးများမှာ ကြေညာဖော်ပြ ထားသည့်အချက်များနှင့် ကွဲလွဲနေခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။

(ခ) စာချုပ်များ၊ ငွေတောင်းခံလွှာများ သို့မဟုတ် အခြားသောကုန်သွယ်မှုစာရွက် စာတမ်းများတွင်ဖော်ပြထားသည့် ဈေးနှုန်းများ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်မှုကဏ္ဍနှင့် ဆီလျော်မှုမရှိသည့် ဖော်ပြပါ အခကြေးငွေများသည် ဈေးကွက်တန်ဖိုးနှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိခြင်း သို့မဟုတ် ယခင်က ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှုများနှင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက တန်ဖိုး သိသိ သာသာ ပိုများ နေခြင်း/ ပိုနည်းနေခြင်း။

(ဂ) စာချုပ်များ၊ ငွေတောင်းခံလွှာများ သို့မဟုတ် အခြားကုန်သွယ်မှုစာရွက်စာတမ်း များတွင် ကုန်သွယ်သည့်ကုန်စည်များနှင့်ပတ်သက်၍ မထင်မရှားဖော်ပြထားခြင်း။ ဥပမာ - စာချုပ်ပေါ်တွင်ဖော်ပြထားသည့် အကြောင်းအရာများကို ယေဘုယျ ဆန်ဆန်သာ ဖော်ပြထားခြင်း သို့မဟုတ် အတိအကျဖော်ပြမထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ဃ) ကုန်သွယ်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကုန်သွယ်မှုစာရွက်စာတမ်းအထောက်အထားများ၊ အကောက်ခွန်စာရွက်စာတမ်းများ မပါဝင်ခြင်း/ပျောက်ဆုံးနေခြင်း၊ အတုပြုလုပ် ထားသည့် ပုံသဏ္ဍာန်ရှိနေခြင်း၊ လိမ်လည်လှည့်ဖြားထားသည့် သတင်းအချက် အလက်များပါဝင်နေခြင်း၊ ၎င်းစာရွက်စာတမ်းအထောက်အထားများမှာ ယခင်က ငြင်းဆိုထားသည့် စာရွက်စာတမ်းများကို ပြန်လည်တင်သွင်းဖော်ပြမှုဖြစ်နေခြင်း သို့မဟုတ် မကြာခဏ ပြုပြင်ထားသော စာရွက်စာတမ်းများဖြစ်နေခြင်း။

- (င) ရှုပ်ထွေးသောကုန်သွယ်မှု သို့မဟုတ် ပုံမှန်ကုန်သွယ်မှုများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် စာချုပ်များသည် သမရိုးကျ ရိုးရှင်းနေသည့်ပုံပေါ်လွင်နေခြင်း။ ဥပမာ - အင်တာနက်တွင် အလွယ်တကူရရှိနိုင်သည့် စာချုပ်နမူနာများကို ကူးယူပြုလုပ်ထားခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။
- (စ) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းက တင်သွင်းသော ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်ပုံတင်ရာတွင် ဖော်ပြထားသော တန်ဖိုးသည် ၎င်းသွင်းကုန်အတွက် နိုင်ငံခြားဘဏ်သို့ ပေးချေသည့် ကုန်ပစ္စည်းတန်ဖိုးပမာဏများနှင့် ကွဲလွဲနေခြင်း။ ထိုနည်း တူစွာပင် တင်ပို့သောကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်ပုံတင်ကြေညာဖော်ပြထားသည့် ပို့ကုန်ပစ္စည်းတန်ဖိုးသည် နိုင်ငံခြားဘဏ်များမှ ပေးချေလာသည့် ပစ္စည်းတန်ဖိုးများနှင့် သိသာစွာကွဲပြားနေခြင်း။
- (ဆ) ကုန်ပစ္စည်းများအား တရားဝင်တင်သွင်းလာပြီးနောက် စာရွက်စာတမ်းအတုများဖြင့် ပြည်ပသို့ တင်ပို့ခြင်း။
- (ဇ) ကုန်ပစ္စည်းများသယ်ဆောင်ရာလမ်းကြောင်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်မှုနှင့် စပ်ဆိုင်မှု မရှိသည့် နိုင်ငံအများအပြားအား ဖြတ်သန်း သယ်ဆောင်မှု ဖြစ်နေခြင်း။

၄။ ငွေစာရင်းများ၊ လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ဆက်နွယ်သည့် အန္တရာယ်ညွှန်းကိန်း (Accounts and transaction activity risk indicators)။ ကုန်သွယ်မှုတွင်အသုံးပြုသည့် ငွေစာရင်းများနှင့် လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ပတ်သက်၍ တွေ့ကြုံလာနိုင်သည့် ငွေကြေးခဝါချမှုညွှန်းကိန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည် -

- (က) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းသည် ငွေပေးချေမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အစီအစဉ်များ၊ သဘောတူညီချက်များကို ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းစဉ် ပြီးဆုံးကာနီးအချိန်တွင် ပြောင်းလဲခြင်း။ ဥပမာ - ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းသည် ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းစဉ် ပြီးဆုံးကာနီးအချိန်တွင် ကုန်ပစ္စည်းတန်ဖိုးပေးချေရာ၌ ငွေလက်ခံမည့် အဖွဲ့အစည်းအား ပြောင်းလဲပေးပို့ခြင်း သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းသည် ပေးချေ ရမည့် ငွေပမာဏနှင့် ရက်စွဲများအား ပြောင်းလဲရန် တောင်းဆိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။
- (ခ) ငွေစာရင်း(Account)တစ်ခုတွင် ရှိသည့် လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှု အရေအတွက်နှင့် ပမာဏ များသည် ၎င်းငွေစာရင်း(Account)ပိုင်ရှင်၏ ဖော်ပြထားသည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ညီမျှမှုမရှိဘဲ မြင့်မားနေခြင်း။
- (ဂ) ငွေစာရင်း(Account)တစ်ခုသည် ရှင်းလင်းသော လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအကြောင်း အရင်းများမရှိဘဲ ပမာဏများပြားသောလွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ရာတွင် ငွေပမာဏအနည်းငယ်သာ ချန်ထားလေ့ရှိပြီး ငွေပေးချေမှုအတွက် တစ်ဆင့်အသုံး

ပြုသောငွေစာရင်း (ကြားခံ သို့မဟုတ် တစ်ဆင့်ခံ ငွေစာရင်း)ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက် နေခြင်း။ ဥပမာ -

- (၁) ငွေစာရင်း(Account)တစ်ခုသို့ ငွေသားများ မကြာခဏအပ်နှံဝင်ရောက်လေ့ ရှိပြီး နိုင်ငံရပ်ခြားရှိ သို့မဟုတ် ကုန်သွယ်ရေး ဇုန် (Free Trade Zones)များရှိ လူပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ငွေစာရင်း (Account)ထံ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းနှင့် ဆက်စပ်မှုမရှိဘဲ တစ်ဆက်တည်းလွှဲပြောင်းထားသည်ကို တွေ့ရှိရခြင်း။
 - (၂) ကုန်သွယ်မှုတွင်အသုံးပြုသည့် ငွေစာရင်း (Trade Accounts)ထံသို့ ကြေးနန်း နည်းဖြင့် ဝင်ရောက်လာသည့် ငွေများအား တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်မှုမရှိသည့် ငွေစာရင်း(Accounts)များသို့ ခွဲဝေလွှဲပြောင်းခြင်း၊ ၎င်း ငွေစာရင်း(Accounts) များမှာ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်နွယ်မှုမရှိခြင်း။
- (ဃ) တင်သွင်းသောကုန်ပစ္စည်းများအတွက် ပေးချေမှုကို ဝယ်ယူသူ သို့မဟုတ် ပစ္စည်း လက်ခံရရှိမည့်သူက ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုဘဲ (ရှင်းလင်းသော စီးပွားရေးအကြောင်း ပြချက်မရှိဘဲ) အခြား အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုက ဆောင်ရွက်ခြင်း။ ဥပမာ - ကုန်သွယ် မှုတွင် ပါဝင်ပတ်သက်ခြင်းမရှိသည့် သဏ္ဍာန်ဆောင်ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် ဟန်ပြု ကုမ္ပဏီ တစ်ခုက ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (င) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်း၏ ငွေသွင်းခြင်း သို့မဟုတ် အခြားလွှဲပြောင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းများသည် သတင်းပို့ရန်သတ်မှတ်ပမာဏ (Thresholds)အောက် လျော့၍ အစဉ်သဖြင့် လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (စ) ကုန်သွယ်သည့်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုနှင့် ဆက်စပ်သော လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုများသည် ကနဦးတွင် ပမာဏများ လျင်မြန်စွာ/သိသာထင်ရှားစွာ တိုးလာပြီးနောက် အချိန်တို အတွင်း ရုတ်တရက် ငြိမ်သက်သွားခြင်း။
- (ဆ) ကုန်သွယ်မှုအတွက် ငွေပေးချေမှုများပြုလုပ်ရာတွင် ငွေအမြောက်အများပေးပို့ခြင်း သို့မဟုတ် လက်ခံခြင်းများ ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်ပြီး ၎င်းမှာ ကုန်သွယ်မှုကဏ္ဍအတွင်း ဆောင်ရွက်လေ့ရှိသည့် ရောင်းဝယ်မှုများအတွက် ပုံမှန်မဟုတ်သည့် အပြုအမူများ ဖြစ်နေခြင်း။
- (ဇ) ငွေပေးချေမှုများမှာ တစ်ပတ်လည် ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာခြင်း - တိုင်းပြည်တစ်ခုမှ ပေးချေသည့်ငွေကြေးများမှာ အခြားတိုင်းပြည်တစ်ခု သို့မဟုတ် တိုင်းပြည်များသို့ ဖြတ်သန်း၍ ငွေပေးချေမှုပြုလုပ်သည့် တိုင်းပြည်သို့ ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာခြင်း။

အတိုကောက်ဝေါဟာရများ (Abbreviation)

Abbreviate	Content
APG	Asia-Pacific Group on Money Laundering အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသငွေကြေးခဝါချမှုတိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့
CDD	Customer Due Diligence ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူအပေါ်အလေးထားစိစစ်ခြင်း
ED	Export Declaration ပို့ကုန်ကြေငြာလွှာ
FIU	Financial Intelligence Unit ငွေကြေးဆိုင်ရာစုံစမ်းထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့
FATF	Financial Action Task Force ငွေကြေးဆိုင်ရာအရေးယူဆောင်ရွက်ရေးအဖွဲ့
FIs	Financial Institutions ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ
IRI	Inward Request of Information from Foreign FIU ပြည်ပ FIU များ၏ သတင်းအချက်အလက်တောင်းခံလာမှု
ISD	Inward Spontaneous Dissemination from Foreign FIU ပြည်ပ FIU များ၏ စိစစ်ချက်ရလဒ်များအလိုအလျောက်ဖြန့်ဝေမှု
ID	Import Declaration သွင်းကုန်ကြေငြာလွှာ
LoC	Letter of Credits ဘဏ်မှငွေထုတ်ပေးစာ
RFIs	Respond for Informations ပြည်ပ FIU များ၏ တောင်းခံလာမှုအပေါ် ပေးပို့သည့် သတင်းအချက်အလက်
STRs	Suspicious Transaction Reports သံသယဖြစ်ဖွယ်လွှဲပြောင်းဆောင်ရွက်မှုသတင်းပို့ချက်များ
SARs	Suspicious Activities Reports သံသယဖြစ်ဖွယ်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုသတင်းပို့ချက်များ
TBML	Trade-Based Money Laundering ကုန်သွယ်မှုကိုအခြေခံသည့်ငွေကြေးခဝါချမှု
TBTF	Trade-Based Terrorist Financing ကုန်သွယ်မှုကိုအခြေခံသည့်အကြမ်းဖက်မှုကိုငွေကြေးထောက်ပံ့မှု
VAT	Value added Text ထပ်လောင်းတန်ဖိုးအပေါ်ကောက်ခံသည့်စားသုံးခွန်